

**LINANGKOB NGA HISGOTANAN:
MGA CAPITULO 5 HANGTOD SA 8 SA ROMA 8—
ANG UNOD SA BIBLIA**

**Mahinungdanong Mga Pamahayag alang sa
2025 International Chinese-speaking Conference**

**Manganlan ang mga capitulo 5 hangtod sa 8 sa Roma
og ang unod sa Biblia, nga lig-on ug detalyeng nagpakita sa tibuok tema niini;
duha ka importanteng pulong—ang mga pulong kinabuhi ug kamatayon
naghimog duha ka managlahing linya sa mga capitulo 5—8,
nagpakita nga naa ang tawo sa sentro sa nagtrayanggulong sitwasyon
tali sa Dios ug ni Satanas, sa kinabuhi ug sa kamatayon.**

**Sa nagpahimulos ta ni Cristo sa atong mga pag-antos,
giluwas ta sa Iyang kinabuhi aron mahuman ang organicong tumong
sa kusganong kaluwasan sa Dios, nga mao ang pagpalugwa ug pagtukod
sa organicong Lawas ni Cristo nga napadayag sa mga iglesia lokal,
nga niini mapahimuslan nato ang dagayang grasya sa Ginoo
ug ang Dios sa kalinaw magdugmok ni Satanas ilalom sa atong mga tiil
aron mahimayaon Siyang mapadayag
ug mapakita ang Iyang pagdaog.**

**Sa makasinati na tag hustong pagbautismo,
padayon tang motubo diha ni Cristo ug uban ni Cristo
sa pagkasama sa Iyang pagkabanhaw, sa ato pa,
maggawi diha sa kabag-o sa kinabuhi.**

**Naghisgot ang Roma 8 sa malangkobon-sa-tanan
nga Espiritung taghatag-og-kinabuhi
isip kinasang-ang kahingpitan sa Tulo-usang Dios;
himoon ta sa Espiritu nga sama gyod ni Cristo sa kinabuhi,
kinaiya, ug pagpadayag.**

2025 ICSC Banner Song (Cebuano)

(1) Ma - ngan-lan ang Ro - ma 5 sing - ko ot - so'g hang-tud's 8 u - nod sa Bib - li - a,

5 nga lig on ug de-tal - yeng nag-pa - ki-tas ti-bo'k te-ma ni - i - ni; ang m - ga pu-long ki - na-bu -

10 hi ug ka - ma-ta-yon nag - hi - mog du-ha ka ma-nag-la-hing lin - ya's ca-pi -

15 tu - lo 5 ngad-to's 8, nag-pa-ki - ta nga na - aang tawo's sen-tro sa nag-tra-yang-gu -
sing-ko ot - so

20 long sit-was - yon ta-li's Dios ug ni Sa-ta - nas, (nag-pa-ki - ta nga na - aang tawo's sen-tro

27 sa nag-tra-yang-gu - long sit-was - yon ta-li's - ki-na-bu-hi'g sa ka-ma - ta - yon. (2) Sa

34 mag-pa-hi-mu-los ta ni Cris - to sa a - tong m - ga pag-an - tos, gi-lu - was ta's I-yang ki-na-bu -

39 hi a-ron ma - hu-manang or-ga - ni-cong tu-mong's kus-ga-nong kal-wa - san's Dios, nga ma -

44 o ang pag - pa - lug-wag pag - tu - kod sa or-ga - ni-cong La - was ni Cris - to nga na -

48 pa-da-yag's m-ga ig - le-sia lo - kal, ngani' - ni ma - pa - hi-mus - lan na-to ang da-ga-yang gras -

54

ya sa Gi - no-o ug ang Dios sa ka-li - naw mag - dug - mok ni Sa-ta - nas i-la - lum sa

62

a-tong m - ga ti - il a-ron ma-hi - ma - ya-on (ma-hi-ma-ya - on) Si-yang ma - pa-da-yag ug ma -

67

pa-ki-ta ang I-yang pag-da - og. (3) Sa ma-ka - si-na - ti na ta'g hus-tong pag - bau-tis

73

mo, pa - da-yong tang mo-tu - bo di - ha ni Cris-to ug u - ban ni Cris-to sa pag-ka-sa -

81

ma sa I - yang pag - ka - ban - haw, sa a-to pa, (ug u - ban ni Cris-to sa pag-ka-sa -

89

ma) ma-ga - wi di-ha's ka-bag - o's ki-na - bu - hi. (4) Nag - his-got ang Ro-ma 8 sa ma -

96

lang-ku - bon-sa - ta-nang Es - pi - ri - tung tag-ha - tag - og-ki-na - bu-hi i - sip ki-na -

100

sang-ang ka-hing-pi-tan's Tu - lo - u - sang Dios; hi - mo-on ta's Es - pi - ri - tu nga sa - ma gyod

106

ni Cris-to's ki - na-bu-hi, ki-na-i - ya, (hi - mo-on ta's Es - pi - ri - tu nga sa - ma) ni

114

Cris - to's ki - na - bu - hi, ki - na - i - ya, ug pag - pa - da - yag.

**Mga Talamdan sa Mga Mensahe
alang sa International Chinese-speaking Conference
Pebrero 14-16, 2025**

**LINANGKOB NGA HISGOTANAN:
MGA CAPITULO 5 HANGTOD SA 8 SA ROMA 8—
ANG UNOD SA BIBLIA**

Mensahe 1

**Ang Linya sa Kinabuhi ug ang Linya sa Kamatayon
sa Mga Capitulo 5 hangtod sa 8 sa Roma**

Basahong Kasulatan: Rom. 5:10, 12, 14, 17-18, 21; 6:4, 9, 16, 21-23;
7:5, 10, 13, 24; 8:2, 6, 10-11, 38

I. Manganlan ang mga capitulo 5 hangtod sa 8 sa Roma og ang unod sa Biblia, nga lig-on ug detalyeng nagpakita sa tibuok tema niini:

- A. Balikbalik nga gihisgotan sa Roma 5 hangtod sa 8—kining duha ka importanteng pulong—*kinabuhi* ug *kamatayon*; kinabuhi (5:10, 17-18, 21; 6:4, 22-23; 7:10; 8:2, 6, 10-11, 38) ug kamatayon (5:12, 14, 17, 21; 6:9, 16, 21, 23; 7:5, 10, 13, 24; 8:2, 6, 10-11, 38) naghimog duha ka managlahing linya sa mga capitulo 5—8, ang linya sa kinabuhi ug ang linya sa kamatayon, nagpakita nga naa ang tawo sa sentro sa nagtrayanggulong sitwasyon tali sa Dios ug ni Satanas, sa kinabuhi ug sa kamatayon.
- B. Mosangpot ang kahoy sa kinabuhi ug ang kahoy sa kahibalo (ang kahoy sa kamatayon) sa duha ka linya—ang linya sa kinabuhi ug ang linya sa kamatayon—nga naglatid sa tibuok Biblia ug matapos sa basahon sa Bugna; nagsugod ang kinabuhi sa kahoy sa kinabuhi (Gen. 2:9) ug matapos sa Bag-ong Jerusalem nga syudad sa tubig sa kinabuhi (Bug. 22:1-2), kahayag sa kinabuhi (21:23; 22:5), ug himaya sa kinabuhi (21:10-11, 23); nagsugod ang kamatayon sa kahoy sa kahibalo (Gen. 2:17) ug matapos sa linawng kalayo (Bug. 20:10, 14).
- C. Ang pagkaon sa kahoy sa kinabuhi, sa ato pa, ang pagpahimulos kang Cristo nga atong sangkap sa kinabuhi, mao gyod unang butang diha sa iglesiahanong kinabuhi (Gen. 2:9, 16; Bug. 2:7); nag-agad sa pagpahimulos nato ni Cristo ang sulod sa iglesiahanong kinabuhi; labi tang mopahimulos Niya, labi sab nga modagaya ang sulod niini.
- D. Apan aron makapahimulos ta ni Cristo, kinahanglan mahigugma ta Niya sa unang gugma; kon mobiya ta sa atong unang gugma sa Ginoo, dili ta makapahimulos ni Cristo ug mawad-an ta sa panghimatuod ni Jesus; tungod niana, kuhaon ang tangkawan gikan nato—vv. 4-7.
- E. Ang pagpahiuli sa unang gugma pag-isip man ni Ginoong Jesus nga una sa tanang butang; himoon ngani nato si Cristo nga tanan sa atong kinabuhi, nagpasabot kini nga nadaog na nato ang pagkawala sa unang gugma—Col. 1:18b; Juan 14:21, 23; Sal. 90:1; 91:1; Fil. 3:13-14.
- F. Gisumada sa upat ka mahinungdanong pulong ang pagpamulong sa Ginoo sa iglesia sa Efeso nga nagsugod sa letrang *l*—*love* (gugma), *life* (kinabuhi), *light* (kahayag), ug *lampstand* (tangkawan); paunahon gyod nato si Ginoong Jesus sa tanang bahin ug sa tanang butang aron mapahiuli ang unang gugma; mapahimuslan dayon nato Siya nga kahoy sa kinabuhi, ug mahimo dayong kahayag sa

kinabuhi kining kinabuhia (Juan 8:12); magsidlak dayon ta sa inadlaw natong kinabuhi ug sa hiniusa ingog tangkawan (Bug. 2:1-7).

- G. Ang daotang kahimtang sa mga daotan mao nga dili sila moduol sa Ginoo aron mokaon ug mopahimulos Niya (itandi sa Isa. 55:1-2, 6-7; 57:20-21); nagbuhat silag daghang butang, apan dili sila moduol aron mokontak sa Ginoo, modawat Niya, motilaw Niya, ug mopahimulos Niya; sa panan-aw sa Dios, walay labaw kadaotan niini (Jer. 2:13).

II. Usa ka gamayng hulad sa tanaman sa Eden ang magtutuo karon—naa sa iyang espiritu ang Dios nga kahoy sa kinabuhi, naa sa iyang unod si Satanas nga kahoy sa kahibalo, ug naa sa tunga ang iyang hunahuna; naa ta sa espiritu o sa unod ba; wala gyoy ikatulong dapit nga kaadtoan nato; mao nga ipatumong gyod nato ang atong hunahuna sa espiritu—Rom. 8:6:

- A. Putli ang lawas sa tawo sa sinugdan, apan tungod sa pagkahulog sa tawo gipasulod ni Satanas ang iyang kaugalingon sa tawo, ug nahimong unod ang lawas sa tawo—Gen. 3:6; Rom. 7:18a:
1. “Lawas sa sala” (6:6) ug “lawas ning kamatayon” (7:24) ang atong lawas; aktibo kaayo ug kusganon gyong magpakasala sa Dios ang lawas sa sala, apan luya ug walay gahom nga mobuhat sa pagpahimuot sa Dios ang lawas ning kamatayon (v. 18).
 2. Samtang buhi pa ta, hangtod sa adlaw nga matubos ta, kanunayng nag-uban nato ang lawas sa sala ug kamatayon—itandi sa 8:23.
 3. Ang unod maoy “tigomanan” ug puy-anan sa sala, kamatayon, ug ni Satanas; dili na matabang ug dili na gyod maarang-arang ang unod—7:17-18, 21; itandi sa Juan 17:15.
- B. Tungod ug alang sa Iyang pamatigayon, gigamit sa Dios diha sa Iyang pagka-maalamon ug pagkamagbubuot ang masal-anon ug ngil-ad natong unod aron mapugos ta sa pagdangop sa atong espiritu ug sa ingon niana makabaton pa gyod sa Espiritu alang sa Iyang pagtukod pinaagi sa pagtubo sa Dios sa sulod nato—Col. 2:19; Zac. 4:6:
1. Segun sa balaod, gihukman sa makausa hangtod na sa dayon didto sa krus si Satanas ug ang unod nato (Rom. 8:3; Juan 3:14; Heb. 2:14; 2 Cor. 5:21), apan gitugotan sa Dios nga magpabilin ang unod nganhi nato aron motabang ug mopugos nato nga moliso ni Cristo diha sa atong espiritu ug dili na gyod magsalig sa unod (Fil. 3:3).
 2. Kon wala pa motabang ang masal-anon, kun ngil-ad nga unod, dili ta maingon niana kadesperado nga makabaton sa Ginoo o magpaumol ba Niya sa sulod nato—Rom. 7:24-25; 8:2, 6, 13.
 3. Tumong nato nga mabalaan, maespirituhanon, o magmadaogon; apan tumong sa Dios ang pagbuhat sa Iyang Kaugalingon kanato aron himoon tang mahimayaon; sagad nga kon naa ta sa malisod nga sitwasyon, mas bukas man ta sa Ginoo ug mas buot ta nga modangop Kaniya ug magpabuhat Niya sa Iyang Kaugalingon kanato—vv. 28-29; Efe. 5:27.
 4. Kon nagtinguha ta Niya, bisan ang masal-anong panagsagol sa unod makatabang man nato nga makabaton sa Ginoo; kay kanunay man tang mapakyas, iduot ta ngadto sa espiritu, ug sa ingon niana, labi pa tang makabaton sa Espiritu—itandi sa Exo. 23:23, 29-30; Huk. 2:21—3:4.
 5. Nagpugos nato ang atong mga kalisdanan, kapildiyan, kapakyasan, ug kahi-gawad nga makaamgo nga wala gyoy paglaom ang unod; angay ra ang unod sa pagpugos nato nga moliso kang Cristo diha sa atong espiritu, sa pagduot

nato nganha sa espiritu, sa paghimo natong desperado nga modangop sa espiritu, ug sa paghimo natong matukawon nga magpabilin sa espiritu—Mat. 26:41; Efe. 6:17-18.

6. Wala magtagad ang Ginoo kon madaogon ba ta o dili; nagtagad ra ang Ginoo sa usa ka butang—nga mabatonan nato si Cristo ingon nga Espiritu pinaagi sa pagpatumong sa atong hunahuna sa espiritu—Fil. 3:8; 2 Cor. 3:17-18; Rom. 8:6.

III. Sa Roma 5 naa ta ni Adam, sa Roma 6 naa ta ni Cristo, sa Roma 7 naa ta sa unod, ug sa Roma 8 naa ta sa espiritu; masinati diha sa unod sa capitulo 7 ang Adam sa capitulo 5, ug masinati diha sa espiritu sa capitulo 8 ang Cristo sa capitulo 6:

- A. Dunay iya-sa-kamatuoran ug iya-sa-posisyon nga pagbalhin kitang mga magtutuo ni Cristo gikan ni Adam pinaagi sa kamatayon ni Cristo ug ngadto ni Cristo pinaagi sa Iyang pagkabanhaw—6:3-8:
 1. Napanunod nato diha ni Adam ang sala nga naghimo natong mga makasasala (5:12a, 19a); napanunod nato ang sala nga, sa usa ka bahin, nagpaluya, nagpugong nato nga mobuhat og mga butang nga makapahimuot sa Dios, ug nga, sa laing bahin, naghari nato (vv. 12b, 14a, 17a); ug napanunod nato ang paghukom diha sa kasugoan ngadto sa kamatayon (v. 16a).
 2. Diha ni Cristo gigasahan tag pagkamatarong, kinabuhi, ug pagmatarong diha sa grasya ngadto sa kinabuhi, diin makahari ta pinaagi sa grasya sa tanang butang—vv. 17b, 18b, 21.
- B. Dunay praktikal ug masinating pagbalhin kitang mga magtutuo ni Cristo gikan sa unod (ang praktikal ug masinati nga Adam) pinaagi sa pagkalansang nato sa krus uban ni Cristo (6:6; Gal. 2:20) ug ngadto sa Espiritu (ang praktikal ug masinati nga Cristo) pinaagi sa organicong pagkausa nato ni Cristo nga balaod sa Espiritu sa kinabuhi (Rom. 8:2, 16a; 1 Cor. 6:17).
- C. Si Cristo mismo ang kinabuhi sa Dios, ang walay kataposang kinabuhi (Juan 14:6a; 11:25; 1 Juan 1:2); nianhi Siya aron makabaton tag kinabuhi ug makabaton niini sa madagayaon gyod (Juan 10:10b); namatay Siya sa kamatayon nga nagpagula-og-kinabuhi ug nisulod ngadto sa pagkabanhaw nga nagpaambit-og-kinabuhi (12:24) aron mahimong Espiritung taghatag-og-kinabuhi (1 Cor. 15:45b) isip balaod sa Espiritu sa kinabuhi (Rom. 8:2), nga naghatag og kinabuhi sa atong espiritu, hunahuna, ug mga lawas nga dunay kamatayon aron lamyon ta sa kinabuhi ug makapaambit og kinabuhi sa uban (vv. 10, 6, 11; 2 Cor. 5:4; 1 Juan 5:16a; Juan 6:63; Buh. 5:20).

IV. Aron makapabilin ta sa linya sa kinabuhi, magpahimulos gyod ta ni Cristo nga kahoy sa kinabuhi; tan-awa ang mahinungdanong pakig-ambit ni Brother Lee:

**MAGBATASAN SA PAGPAHIMULOS NI CRISTO
NGA KAHUY SA KINABUHI—
MAHINUNGDANONG PAKIG-AMBIT NI BROTHER LEE**

“Sa Mayo 1943...grabe gyod kong nagsakit og tisis...Nakita nako ang kahoy sa kinabuhi panahon sa duha ug tunga ka tuig sa akong balatian. Niadtong duha ug tunga ka tuig nakita nako nga sa pahiuli sa Ginoo ug sa Iyang buhat kulang tag kinabuhi. Tanang matang sa problema, bisan unsa pa kini, resulta man sa kakulang og kinabuhi. Sa pagkakita nako niini, nagbasol gyod ko sa hilabihan,

nisugid ko pag-ayo ug bug-os nga naghinulsol atubangan sa Ginoo, ug daghan sab kog pakigsultianay sa Iyang atubangan...Nakaluwas sa daghang balaan ug nagpahigawas sab sa daghang igsoon sa Nanking ang mga mensahe sa kahoy sa kinabuhi. Tungod sa upat ka tuig nga kagubot sa iglesia sa Shanghai, nangaluya ug naguol ang mga balaan sa daghang tuig ug wala nay mahimo. Gihubaran ning mga mensahe ang ilang espiritu ug gihayagan ang ilang kasingkasing...Nagpasalamat ko sa Ginoo nga pinaagi sa mga mensahe sa kahoy sa kinabuhi, na-ayo ang iglesia sa Shanghai...Nagpahamutang og patukoranan alang sa pagkadasig pag-usab sa iglesia sa Shanghai ang mga mensahe kalabot sa kahoy sa kinabuhi”—*The History and Revelation of the Lord’s Recovery*, vol. 1, pp. 130, 133, 135, 138.

“Kon buot tang magbatasan sa pagpahimulos sa Dios, usbon gyod ang atong pangagpas...Kon buot tang makasulod sa realidad sa pagpahimulos sa Dios, kinahanglan makita nato ang nagkontrol nga panan-awon...Sa nag-edad na kog kwarenta anyos gipadayag sa Ginoo kanako ang paagi sa pagpahimulos Kaniya. Nahigawad ko nga sa baynte ka tuig nausik ang kalab-anan sa akong panahon ug kusog. Walay bili ang kalab-anan sa akong mga pag-ampo, ug walay bili sab ang panahon nga gigugol nako sa pagbasa sa Biblia ug sa ubang espirituhanong basahon. Ning panahona nako naamgohan nga sayop diay ang paagi sa atong pagbuhat ug sayop sab ang paagi sa espirituhanong pagpursigir nato.”

“Kay nag-antos man kog dakong kapildihan tungod sa sayop nga gibatasan nako, dili ko gustong sublion sa uban kining sayopa. Naglaom ko nga magbatasan sa pagpahimulos sa Dios ang uban. Nangamuyo ko sa mga balaan nga dili na magbatasan sa sayop nga paagi. Pamalandongon gyod nato ang paagi nato sa pagpursigir kanhi. Usbon gyod dayon nato ang atong pangagpas. Nagkinahanglan tag nagkontrol nga panan-awon”—*The Vision of the Tree of Life and the Tree of the Knowledge of Good and Evil*, p. 51.

Mensahe 2

Ang Resulta sa Pagmatarong Kanato— ang Hingpit nga Pagpahimulos sa Dios diha ni Cristo nga Atong Kinabuhi

Basahong Kasulatan: Rom. 5:1-11

I. Ang pagmatarong mao ang pag-aprobar sa Dios kanato segun sa sukdanan Niya sa pagkamatarong; ang pagkamatarong sa mga magtutuo dili kondisyon nga napanag-iya nila mismo; usa hinuon kini ka persona diin sila nausa, ang buhing Cristo mismo:

- A. Kon motuo ta ngadto ni Cristo, madawat nato ang pagpasaylo sa Dios (Buh. 10:43), ug matarongon ta sa Dios (Rom. 3:24, 26) pinaagi sa paghimo kang Cristo nga pagkamatarong nato ug sa pagsul-ob kanato og Cristo nga kupo nato sa pagkamatarong (Isa. 61:10; Luc. 15:22; Jer. 23:6; Zac. 3:4).
- B. Ang kinabuhi maoy tumong sa kaluwasan sa Dios; busa, “iya sa kinabuhi” ang pagmatarong; pinaagi sa pagmatarong nakasakat ta sa sukdanan sa pagkamatarong sa Dios ug nitakdo na karon niini nga tungod niana makapaambit na Siya karon sa Iyang kinabuhi kanato—Rom. 5:18.

II. Ang resulta sa pagmatarong kanato mao ang hingpit nga pagpahimulos sa Dios nga atong kinabuhi—vv. 1-11:

- A. Gipakalawas sa unom ka kahibulongang butang ang resulta sa pagmatarong kanato—gugma (v. 5), grasya (v. 2), kalinaw (v. 1), paglaom (v. 2), kinabuhi (v. 10), ug himaya (v. 2)—aron mapahimuslan nato; gipadayag sab ning mga versiculoha ang Tulo-usang Dios—ang Espiritu Santo (v. 5), si Cristo (v. 6), ug ang Dios (v. 11)—aron mapahimuslan nato.
- B. Pinaagi sa makatubos nga kamatayon ni Cristo, gimatarong ta nga mga makasasala sa Dios ug gipasig-uli ta, nga mga kaaway Niya, nganha Niya mismo (vv. 1, 10-11) labot pa, gibubo na ang gugma sa Dios sa atong kasingkasing pinaagi sa Espiritu Santo” (v. 5):
 1. Bisan gisakit ta, kabos, ug nagsubo, apan dili gyod nato ikalimod ang presensya sa gugma sa Dios sa sulod nato; aron makapabilin sa linya sa kinabuhi, nga mao si Cristo mismo (Juan 14:6a), magpabilin gyod ta sa gugma sa Dios (Jud. 20-21) nga mao ang Dios mismo (1 Juan 4:8, 16).
 2. Padilaabon gyod nato ang hinatag-sa-Dios nga espiritu sa gugma aron mabatonan nato ang nagdilaab nga espiritu sa gugma ug makadaog sa pagkadaot sa iglesia karon; ang pagpadilaab sa atong espiritu pagbatasan man nga sigeng mogamit sa atong espiritu aron makigsultianay ta sa Ginoo nga Espiritu diha sa atong espiritu—2 Tim. 1:6-7; 4:22.
- C. “May agianan ta pinaagi sa pagtuo nganha ning grasyaha nga gibarogan” (Rom. 5:2); kay gimatarong na man ta pinaagi sa pagtuo ug nagbarog diha sa ginsakpan sa grasya, “duna tay pakigdait ngadto sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo” (v. 1):
 1. Nagpasabot kanang dunay pakigdait “ngadto” sa Dios nga wala pa mahuman ang pagpanaw nato ngadto sa Dios tungod sa pagmatarong kanato gumikan sa pagtuo, ug nagpaingon pa gihapon ta ngadto sa Dios; matod pa sa Lucas 7, gisultian ni Ginoong Jesus ang masal-anong babaye, nga “dako ang iyang paghigugma” kay gipasaylo siyag daghan (vv. 47-48) aron maluwas, nga “lakaw sa kalinaw” (v. 50).

2. Sa makaagi na ta sa ganghaan sa pagmatarong, maglakaw gyod ta sa dalan sa pakigdait (Rom. 3:17); kon ipatumong nato ang atong hunahuna sa espiritu—pinaagi sa pag-atiman, paggamit, pagtagad sa atong espiritu, pagkontak sa Dios pinaagi sa atong espiritu sa pagpakigsultianay sa Espiritu sa Dios, ug paggawi ug pagkinabuhi sa atong espiritu—mahimong kalinaw ang atong hunahuna nga maghatag natog sulodnong pagbati sa pahulay, kagawasan, kasanag, ug kahayahay (8:6).

III. Diha sa ginsakpan sa grasya, duna tay Dios nga maoy atong pagpasigarbo ug pagkalipay pag-ayo alang sa atong pagpahimulos ug pagmaya; ang pagpasigarbo diha sa Dios nga “nagpasigarbo sab ta sa atong mga kasakitan, kay nahibalo man nga mamunga og pagkamalahutayon ang kasakitan; ug ang pagkamalahutayon, sa pagkainaprobahan; ug ang pagkainaprobahan, sa paglaom”—5:3-4, 11:

- A. Sa pagkatinuod pagpakatawo sa grasya ug tam-is nga pagduaw sa grasya ang kasakitan; ang pagsalikway sa kasakitan pagsalikway man sa grasya, nga mao ang Dios nga pahat nato aron mapahimuslan nato; giduaw gyod ta sa grasya sa porma sa kasakitan nga gipabuhat pag-usa sa Dios ang tanang butang (tanang tawo, tanang hitabo, tanang sitwasyon, tanang sirkumstansya, ug tanang palibot) alang sa ikaayo, nga mao ang labi pa nga pagpakabaton natog Cristo aron maumol Siya sa atong pagkatawo, aron metabolico tang matransporma ug masama sa dagway ni Cristo ug aron madala ta ngadto sa hingpit nga pagkaanak—2 Cor. 12:7-9; Rom. 8:28-29.
- B. Mosangpot sa pagkamalahutayon ang kasakitan, ug mamunga og pagkainaprobahan ang pagkalahutayon, nga mao ang kinaiyang nasulayan na ug naaprobahang bili (Fil. 2:19-22); niingon si Pablo nga “giaprobahan [siya ug ang mga masigka-magbubuhay niya] sa Dios nga piyalan sa ebanghelyo” (1 Tes. 2:4); mapadayonon gyong gipamatud-an, gisusi, ug gisulayan sa Dios ang ilang kasingkasing aron ang ilang pagpamulong sa ebanghelyo dili sa ilang kaugalingon aron mopahimuot sa mga tawo kondili iya sa Dios aron mopahimuot Niya:
 1. Niingon ang 1 Pedro 1:7 nga ang pagpamatuod sa atong pagtuo “labi pa kabibilhon kaysa bulawan nga madaot bisan gipamatud-an na sa kalayo,” ang kalayo sa mga pagsulay ug pag-antos; kon mag-antos ang bugon sa bulawan sa kalayong nagputli, makabaton kinig kalidad nga dali rang aprobahan sa uban—Mal. 3:3.
 2. Gusto ang Ginoo nga mobayad ta sa bili aron makabaton Siya sa bulawanong pagtuo pinaagi sa nagdilaab nga mga pagsulay aron makaambit ta sa tinuod nga bulawan, nga mao si Cristo mismo nga diosnong kinabuhi ug diosnong kinaiya aron matukod ang Iyang Lawas; busa, mahimo tang lunsay nga bulawang tangkawan alang sa pagtukod sa bulawanong Bag-ong Jerusalem—Bug. 3:18; 1:20; 21:18, 23; 2 Ped. 1:4.
 3. May mga balaang nahigugma sa Ginoo nga naghunahuna nga angayan na silang mobuhay alang sa Ginoo tungod kay duna silay diyotayng kinabuhi ug kahayag, apan bagis ug kulang sila sa kalidad sa pagkainaprobahan, usa ka kalidad nga inaprobahan nga resulta sa pagkamalahutayon sa kasakitan ug pagsulay; tungod ning kalidara malipay, mahigam, ug makomportable ang mga tawong gipangalagaran nato.
 4. Mag-ampo gyod tang tanan nga, “Ginoo, mainaprobahan unta ko”; ipahinabo sa Ginoo ang mga sirkumstansya nga maghimo natong mainaprobahan; bisan

mga ulipon ta ni Cristo, kulang pa tag pagkainaprobahan; nakasamok kini sa Dios, nakadaot nato, ug nakasamok sab sa mga balaan ug sa panimalay sa Dios; nakatabang ta sa mga balaan pinaagi sa kahayag ug gasa nato; apan nakapasakit ta nila tungod sa kakulang natog pagkainaprobahan—Mat. 24:45-51.

- C. Uban ning pagkainaprobahan, duna tay paglaom (Rom. 5:4), ug magpasigarbo ta tungod sa paglaom sa himaya sa Dios (v. 2):
1. Bisan nagbarog ta sa grasya ug naglakaw sa kalinaw, wala pa gyod ta sa himaya, nga mao ang Dios mismo nga napadayag; “ang gaan nga kasakit namo nga daklit lang labi pa gyong nagbuhat alang namo og walay kataposang gibug-aton sa himaya”—2 Cor. 4:17.
 2. Ang Dios sa tanang grasya nga nagtawag nato ngadto sa Iyang walay kataposang himaya diha ni Cristo Jesus; dinhi ug karon nagpahimulos ta ni Cristo, nga nagpuyo sa atong espiritu, isip atong paglaom sa himaya—1 Ped. 5:10; 1 Tes. 2:12; Col. 1:27; Fil. 3:21.
 3. Gidala ta sa Ginoo, nga daghang anak Niya, ngadto sa himaya pinaagi sa pagbalaan kanato adlaw-adlaw (Heb. 2:10-11), ug gitransporma ta adlaw-adlaw gikan sa usa ka ang-ang sa himaya ngadto sa usa pa ka ang-ang pinaagi sa kanunayng pagliso sa atong kasingkasing sa Ginoo aron sa pagtan-aw sa himaya sa Dios diha sa nawong ni Jesucristo (2 Cor. 3:16-18; 4:6b).
- D. Sa nagpahimulos ta ni Cristo sa atong mga pag-antos, giluwat ta sa Iyang kinabuhi aron mahuman ang organicong tumong sa kusganong kaluwasan sa Dios, nga mao ang pagpalugwa ug pagtukod sa organicong Lawas ni Cristo nga napadayag sa mga iglesia lokal, nga niini mapahimuslan nato ang dagayang grasya sa Ginoo ug ang Dios sa kalinaw magdugmok ni Satanas ilalom sa atong mga tiil aron mahimayaon Siyang mapadayag ug mapakita ang Iyang pagdaog—Rom. 5:10; 12:5; 16:1, 4-5, 16, 20.

Ang Pagkasama sa Kamatayon ug Pagkabanhaw ni Cristo

Basahong Kasulatan: Rom. 6:3-5; 5:17; Gal. 3:27

I. “Kitang tanang gibautismohan ngadto ni Cristo Jesus gibautismohan ngadto sa Iyang kamatayon”—Rom. 6:3:

- A. Dili porma o ritwal ang bautismo; nagtimaan kini sa pagkausa nato ni Cristo—v. 3.
- B. Pinaagi sa bautismo nahumol ta ni Cristo, naghimo Niya nga atong ginsakpan, aron mausa ta Niya sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw.
- C. Gipanganak ta sa ginsakpan ni Adam, sa unang tawo (1 Cor. 15:45, 47), apan pinaagi sa bautismo nabalhin na ta sa ginsakpan ni Cristo (1:30; Gal. 3:27), sa ikaduhang tawo (1 Cor. 15:47).
- D. Sa gibautismohan ta ngadto ni Cristo, gibautismohan ta ngadto sa Iyang kamatayon—Rom. 6:3.
- E. Gigahin ta sa Iyang kamatayon gikan sa kalibotan ug sa satanasnong gahom sa kangitngitan, ug gitapos ang atong natural nga kinabuhi, daang kinaiya, kaulingon, unod, ug bisan ngani ang tibuk natong kaagi.

II. “Busa gilubong na ta uban Niya pinaagi sa pagbautismo ngadto sa Iyang kamatayon, aron maingon nga gibanhaw si Cristo gikan sa mga minatay pinaagi sa himaya sa Amahan, maggawi sab ta diha sa kabag-o sa kinabuhi”—v. 4:

- A. Gilansang na sa krus uban ni Cristo ang daang tawo nato (v. 6), ug gilubong na kini uban Niya pinaagi sa bautismo ngadto sa kamatayon.
- B. Sa natural nga ginsakpan, mamatay una ang tawo ayha ilubong, apan nagpakita ang pulong ni Pablo nga sa espirituhanong ginsakpan, ilubong una ta ayha mamatay.
- C. Dili ta laktod nga mamatay; mosulod ta sa kamatayon ni Cristo pinaagi sa bautismo.
- D. Usa ra si Cristo ug ang Iyang kamatayon.
- E. Bulag ni Cristo dili gyod ta mabautismohan ngadto sa Iyang kamatayon, kay ang elemento sa epektibong kamatayon Niya diha ra man makaplagan Niya nga nabanhaw ug malangkobon-sa-tanan—itandi sa Juan 5:29; 11:24-25; Buh. 1:22; 2:31.
- F. Nagpasabot sa pagpadayag sa pagkadios ang *sa himaya sa Amahan* sa Roma 6:4.
- G. Human sa bautismo mahimo tang bag-ong tawo diha sa pagkabanhaw—Fil. 3:10.
- H. Dili kahimtang ra sa umalabot ang pagkabanhaw; kasamtangang kahikayan sab kini.
- I. Ang paggawi diha sa kabag-o sa kinabuhi nagpasabot sa pagkinabuhi karon diha sa ginsakpan sa pagkabanhaw ug sa paghari diha sa kinabuhi—Rom. 6:4; 5:17.
- J. Nagbatok kining pagkinabuhia sa tanang iya ni Adam sa sulod nato hangtod hingpit tang matransporma ug masama sa dagway ni Cristo—12:2; 8:29.

III. “Kon nagtubo ta uban Niya diha sa pagkasama sa Iyang kamatayon, masama sab gyod ta sa Iyang pagkabanhaw”—6:5:

- A. Nagpasabot ang *nagtubo ta uban Niya* og organicong pagkausa nga diha niana mahitabo ang pagtubo, nga makapaambit sa tawo sa kinabuhi ug mga kinaiya sa laing tawo—v. 5a.
- B. Sa organicong pagkausa nato ni Cristo, nahimong kasaysayan nato ang tanang naagian Niya.
- C. Atoa na karon ang Iyang kamatayon ug pagkabanhaw kay naa man ta Niya ug organico gyong nadugtong Niya; kini ang pagsumpay—11:24.
- D. Kanang pagsumpaya nagtaktak sa tanang negatibong elemento nato, nagbanhaw sa atong mga galamhan nga linalang-sa-Dios, nagpausbaw sa atong mga galamhan, nagpadato sa atong mga galamhan, ug nagsurop sa tibuok natong pagkatawo aron matransporma ta.
- E. Ang pagkasama sa kamatayon ni Cristo mao ang bautismong gihisgotan sa Roma 6:4; ang pagkasama sa pagkabanhaw ni Cristo mao ang kabag-o sa kinabuhi nga gihisgotan sa versiculo 4.
- F. Wala magpasabot ang *masama sa Iyang pagkabanhaw* (v. 5) sa umalabot, objetibong pagkabanhaw kondili sa kasamtangang kahikayan sa pagtubo.
- G. Sa dihang gibautismohan ta, nagtubo ta uban ni Cristo diha sa pagkasama sa Iyang kamatayon; karon, pinaagi sa Iyang kamatayon nagtubo ta ngadto sa Iyang pagkabanhaw.
- H. Maingon nga diha ra ni Cristo makaplagaan ang elemento sa Iyang kamatayon, diha ra sab Niya makaplagaan ang elemento sa Iyang pagkabanhaw; Siya mismo ang pagkabanhaw—Juan 11:25.
- I. Sa makasinati na tag hustong pagbautismo, padayon tang motubo diha ni Cristo ug uban ni Cristo sa pagkasama sa Iyang pagkabanhaw, sa ato pa, maggawi diha sa kabag-o sa kinabuhi—Rom. 6:4.

IV. “Ang tanan...gibautismohan ngadto ni Cristo”—Gal. 3:27:

- A. Dunay upat ka aspeto sa bautismo: gibautismohan ngadto sa ngalan sa Amahan, Anak, ug Espiritu (Mat. 28:19), gibautismohan ngadto ni Cristo (Gal. 3:27), gibautismohan ngadto sa kamatayon ni Cristo (Rom. 6:3), ug gibautismohan ngadto sa Lawas ni Cristo (1 Cor. 12:13).
- B. Magpagawas sa mahinulsolong mga tawo ang bautismo gikan sa daan nilang pagkabutang ngadto sa bag-ong pagkabutang, magtapos sa daan nilang kinabuhi ug magpabuhi nila sa bag-ong kinabuhi ni Cristo ug diha ni Cristo—Rom. 8:2, 10.
- C. Dunay duha ka aspeto ang bautismo—ang makitang aspeto ug ang dili makitang aspeto:
 1. Pinaagi sa tubig ang makitang aspeto, ug pinaagi sa Espiritu Santo ang dili makitang aspeto—Buh. 2:38, 41; 10:44-48.
 2. Kon wala ang dili makitang aspeto sa Espiritu, kawang lang ang makitang aspeto sa tubig, ug kon wala ang makitang aspeto sa tubig, handurawon lang ug dili praktikal ang dili makitang aspeto sa Espiritu; gikinahanglan ang duha.
- D. Ang pagpabautismo ngadto sa Tulo-usang Dios pagpabautismo man ngadto ni Cristo—Gal. 3:27:
 1. Mga anak ta sa Dios kay naa man ta ni Cristo, ug naa ta ni Cristo kay gibautismohan man ta ngadto ni Cristo—Rom. 8:10, 14; Gal. 3:26; 4:7.
 2. Ang pagpabautismo ngadto ni Cristo maoy paagi nga maanaa ni Cristo—3:27.

3. Kay gibautismohan na man ta ngadto ni Cristo, mapahimuslan nato karon ang organicong pagkausa Kaniya, nga magtransporma sa tibuok natong pagkatawo—Rom. 12:2.
4. Makahuloganon nga sa kataposan sa capitulo 3 sa Galacia gitapos kini ni Pablo sa pagpamulong kalabot sa pagpabautismo ngadto ni Cristo ug pagsul-ob ni Cristo—v. 27.
5. Nagpakita ang kamatuoran nga gitapos kini ni Pablo sa pagpamulong kalabot sa bautismo nga masinati lang ang gihisgotan ning capituloha kon nabaustimohan na ta ngadto ni Cristo ug nagsul-ob ni Cristo—v. 27.
6. Ang tanan nga gibautismohan ngadto ni Cristo nagsul-ob na ni Cristo—v. 27.
7. Gibautismohan na ta ngadto ni Cristo, ug nabatonan nato si Cristo karon nga nagtabon nato.
8. Sa usa ka bahin, diha sa bautismo nahumol ta ni Cristo; sa laing bahin, diha sa bautismo nagsul-ob ta ni Cristo.
9. Daghan kanato ang kusganong makapanghimatuod nga gibautismohan na ta ngadto ni Cristo ug gisul-ob nato Siya ingon nga bisti kun tabon nato—v. 27.

Ang Bag-ong Bana

Basahong Kasulatan: Rom. 7:2-6

I. Si Cristo ang bag-ong Bana—Rom. 7:2-6:

- A. Isip mga tawong gipanganak pag-usab, nabatongan sa mga lalaki ug mga baba-yeng magtutuo si Cristo nga ilang Bana ug bahin sa Iyang asawa.
- B. Nabatongan sa tanang tinuod nga Cristohanon si Cristo nga ilang Bana, apan makaluluoy nga daghan ang wala makaila Niya nga ilang Bana.

II. Gilansang na sa krus ang daang tawo nato, ang daang bana:

- A. Gipakita sa mga versiculo 2 hangtod sa 4a ang duha ka bana:
 - 1. Ang unang bana, ang daang bana, mao ang daang tawo nga gihisgotan sa 6:6, nga gilansang na sa krus uban ni Cristo.
 - 2. Ang ikaduhang bana, ang bag-ong bana, nga gihisgotan sa 7:2-4, mao si Cristo.
- B. Kay gilansang na man sa krus uban ni Cristo ang daang tawo nato, nga mao ang daang bana, nagawas na ta sa iyang kasugoan ug nadugtong na sa bag-ong Bana, ni Cristo, nga buhi kanunay.
- C. Ingon nga mga magtutuo, duha ang atong pagkabutang:
 - 1. Ang una mao ang daang pagkabutang nato isip hulog nga daang tawo, nga nibiya sa posisyon nato sa sinugdan isip asawa nga nagsalig sa Dios ug nagpaka-bana ug nagpaka-ulo, nga bulag sa Dios.
 - 2. Ang ikaduha mao ang bag-ong pagkabutang nato isip bag-ong tawo nga gipanganak pag-usab, nga napahiuli sa hustong posisyon nato sa sinugdan isip tinuod nga asawa sa Dios nga nagsalig Niya ug naghimo Niya nga Ulo nato—Isa. 54:5; 1 Cor. 11:3.
 - 3. Wala na ta sa daang pagkabutang nato isip bana, kay gilansang na man ta sa krus.
 - 4. Duna lang tay bag-ong pagkabutang karon sa hustong asawa, nga niini gihimo nato si Cristo nga atong Bana, ug dili na gyod magkinabuhi pa uyon sa daang tawo, sa ato pa, dili na mag-isip sa daang tawo nga atong bana.
- D. Kay gitagana ug gihatag man sa daang bana, sa daang tawo ang kasugoan, nangamatay na sab ta sa kasugoan pinaagi sa lawas ni Cristo tungod sa pagkamatay sa daang tawo.

III. Gilansang na sa krus ang daang tawo nato ngadto sa kasugoan pinaagi sa lawas ni Cristo aron maminyo tag lain, ni Cristo, nga gibanhaw gikan sa mga minatay—Rom. 7:4a:

- A. Nagpakita kining panag-ipona nga sa bag-ong pagkabutang nato isip asawa, organico tang nausa sa persona, ngalan, kinabuhi, ug pagkaanaa ni Cristo sa pagkabanhaw Niya; naminyo na ta karon ni Cristo, sa bag-ong Bana nato—2 Cor. 11:2.
- B. Kay Bana man nato si Cristo, magsalig gyod ta Niya ug himoon Siya nga Ulo nato—Efe. 5:23:
 - 1. Nagpasabot kanang himoon si Cristo nga Bana nato nga taposon ang tanang pagkamao, nabatongan, ug gibuhat nato ug mosalig Niya alang sa tanang butang.

2. Nagpasabot sab kanang himoon si Cristo nga Bana nato nga nituo ta ngadto ni Cristo.
 3. Dili na gyod ta magkinabuhi pa pinaagi sa atong kaugalingon kondili ni Cristo; pakinabuhion gyod nato si Cristo alang nato.
 4. Dili na kita ang bana; gilansang na sa krus kitang daang tawo, ug si Cristo na karon ang Bana nato.
- C. Dili lang Ulo nato si Cristo—Siya sab ang persona nato—Col. 3:4.
- D. Inigtuo sa tawo ug mabautismohan ngadto sa Tulo-usang Dios, malambigit siya sa laing tawo; sa ato pa, maminyo siyag lain, ni Cristo.

IV. Ingon nga asawa, mamunga ta ngadto sa Dios—Rom. 7:4b:

- A. Kon naa ta sa pagkabanhaw ug nabuhi ngadto sa Dios, mamunga ta ngadto Niya.
- B. Isip tawong gipanganak pag-usab, isip asawa, mamunga ta ngadto sa Dios; nagpasabot kini nga may kalabotan na sa Dios ang tanang gibuhath nato karon.
- C. Naa tay tin-awng kalainan dinhi tali sa kamatayon ug sa Dios.
- D. Nagpasabot ang pamulong *mamunga ngadto sa Dios* nga gipalugwa ang Dios ingon nga bunga:
 1. Busa, ang buhing Dios gyod unta ang tanang pagkamao ug gibuhath nato.
 2. Magpalugwa gyod tag Dios ingon nga inawas Niya; sa ingon niini maato ang buhing Dios nga bunga nato, ug mamunga ta ngadto sa Dios.

V. Namatay na ta sa kasugoan nga naggapos nato aron mapagawas ta niini; wala na sa kasugoan kita nga asawa ug ang bag-ong tawo—v. 6:

- A. Naghulagway ug nagpatin-aw sa Dios ang kasugoan—Lev. 19:2.
- B. Busa, daghan kinig gisugo ug gipangayo sa hulog nga tawo, ug sa pagbuhath niini gipaila niini nga sala ang sala ug gipaila ang tawo sa sala—Rom. 3:20; 4:15; 5:20.
- C. Sa ingon niini nabutyag ug nabuntog ang tawo sa kasugoan—3:19.

VI. Ingon nga asawa, moalagad sab gyod ta sa Ginoo diha sa kabag-o sa espiritu, dili sa kadaan sa letra—7:6:

- A. Sa 6:4 naa ang kabag-o sa kinabuhi alang sa pagkinabuhi nato, ug sa 7:6 naa ang kabag-o sa espiritu alang sa pag-alagad nato:
 1. Lugwa sa pagkausa nato sa pagkabanhaw ni Cristo ang kabag-o sa kinabuhi ug alang kini sa paggawi nato sa inadlaw natong kinabuhi.
 2. Lugwa ang kabag-o sa espiritu sa pagkahigawas nato sa kasugoan ug pagkadugtong nato sa nabanhawng Cristo ug alang kini sa pag-alagad nato sa Dios.
 3. Pulos resulta sa pagkalansang sa daang tawo sa krus ang kabag-o sa espiritu ug kabag-o sa kinabuhi.
- B. Pulos may kalabotan sa Espiritu ang kabag-o sa kinabuhi ug kabag-o sa espiritu:
 1. May kalabotan ni Cristo mismo diha sa Iyang pagkabanhaw ang kabag-o sa kinabuhi, nga mao ang Espiritung taghatag-og-kinabuhi—1 Cor. 15:45b.
 2. Nagpasabot sa tawhanong espiritu nato nga gipanganak pag-usab, nga gipuy-an sa Ginoo nga Espiritu ang espiritu sa pamulong *kabag-o sa espiritu*—2 Tim. 4:22:
 - a. Makaalagad ta diha sa kabag-o sa espiritu kay gibag-o man sa Dios ang atong espiritu.
 - b. Bag-o ang tanang may kalabotan sa gipanganak pag-usab nga espiritu nato.

- c. Tinubdan sa pagkabag-o ang gipanganak pag-usab nga espiritu nato kay naa man niini ang Ginoo, ang kinabuhi sa Dios, ug ang Espiritu Santo.
 - d. Bag-o ang tanang naa sa gipanganak pag-usab nga espiritu nato; naa ra gyoy pagkabag-o sa gipanganak pag-usab nga espiritu nato.
- C. Makaamgo gyod ta nga kita, isip bag-ong tawo, gipahigawas na sa kasugoan sa daang bana ug naminyo na sa atong bag-ong Bana, sa nabanhawng Cristo, aron makapamunga ta ngadto sa Dios ug makaalagad sa Ginoo diha sa kabag-o sa espiritu.

Si Cristo nga Nagpuyo sa Sulod

Basahong Kasulatan: Rom. 8:9-11, 28-29

- I. Maisip ang Roma 8 nga sentro sa tibuok Biblia ug sentro sa uniberso; busa, kon gisinati nato ang Roma 8, naa ta sa sentro sa uniberso.**
- II. Dili capitulo sa doktrina ang Roma 8 kondili sa kasinatian; wala kini maghisgot sa doktrina sa Trinidad kondili sa Trinidad sa pagsinati sa Cristo-hanong kinabuhi.**
- III. Gipadayag sa Roma 8 nga gihatag sa nahikay nga Tulo-usang Dios isip ba-laod sa Espiritu sa kinabuhi ang diosnong kinabuhi nganha sa mga magtutuo alang sa ilang pagkinabuhi—vv. 2, 6, 10-11, 26-29.**
- IV. Naghisgot ang Roma 8 sa malangkobon-sa-tanan nga Espiritung taghatag-og-kinabuhi isip kinasang-ang kahingpitan sa Tulo-usang Dios; himoon ta sa Espiritu nga sama gyod ni Cristo sa kinabuhi, kinaiya, ug pagpadayag; kini ang Roma 8.**
- V. “Wala mo sa unod, kondili naa sa espiritu, kon tinuod gyod nga nagpuyo ang Espiritu sa Dios diha ninyo”—v. 9a:**
 - A. Nagpadayag kining capitulo ha kanato giunsa sa Tulo-usang Dios—sa Amahan (v. 15), sa Anak (vv. 3, 29, 32), ug sa Espiritu (vv. 9, 11, 13-14, 16, 23, 26)—pagpaambit sa Iyang Kaugalingon nga kinabuhi (vv. 2, 6, 10, 11) kanato, nga mga tawong may tulo ka bahin—espiritu, kalag, ug lawas—aron himoon tang mga anak Niya (vv. 14-15, 19, 23, 29, 17) para maumol ang Lawas ni Cristo (12:4-5).
 - B. Kon pabalayon nato ang Espiritu sa Tulo-usang Dios sa sulod nato, nan, sa atong kasinatian naa ta sa espiritu ug wala na sa unod.
 - C. Kon ingon ta niana, makakaylap ang Tulo-usang Dios nga Espiritu gikan sa atong espiritu (8:10) ngadto sa atong kalag, nga girepresentahan sa atong salabotan (v. 6), ug sa kaulahian maghatag man ngani Siyag kinabuhi sa atong lawas nga dunay kamatayon (v. 11).
- VI. “Apan kon dunay tawo nga walay Espiritu ni Cristo, dili siya Iyaha”—v. 9b:**
 - A. Nagpakita kini nga ang pagka-iyaha nato ni Cristo nag-agad sa Iyang Espiritu.
 - B. Kon wala pay Espiritu ni Cristo, o kon dili pa Espiritu si Cristo, dili gyod unta ta mausa Niya ug maiyaha.
 - C. Apan, si Cristo ang Espiritu (2 Cor. 3:17), ug naa Siya sa atong espiritu (2 Tim. 4:22) ug nausa ka espiritu kanato (1 Cor. 6:17).
 - D. Ang Espiritu sa Dios ug ang Espiritu ni Cristo dili duha ka Espiritu kondili usa ra.
 - E. Gibaylobaylo paggamit ni Pablo kining mga ngalana, nagpakita nga ang nagpuyo sa sulod nga Espiritu sa kinabuhi sa versiculo 2 sa Roma 8 mao ang malangkobon-sa-tanan nga Espiritung taghatag-og-kinabuhi sa tibuok Tulo-usang Dios.
 - F. Gihisgotan tanan sa versiculo 9 ang Dios, ang Espiritu, ug si Cristo.
 - G. Dili tulo ang naa nato; usa ra, ang tulo-usang Espiritu sa Tulo-usang Dios—Juan 4:24; 2 Cor. 3:17; Rom. 8:11.
- VII. “Apan kon naa ninyo si Cristo, bisan patay ang lawas tungod sa sala, kinabuhi ang espiritu tungod sa pagkamatarong”—v. 10:**

- A. “Naa ninyo si Cristo” ang importanteng punto sa basahon sa Roma:
 - 1. Sa capitulo 3 naa sa krus si Cristo, nag-ula sa Iyang dugo aron matubos ta.
 - 2. Sa capitulo 4 naa si Cristo sa pagkabanhaw.
 - 3. Sa capitulo 6 naa ta ni Cristo.
 - 4. Sa capitulo 8 si Cristo ang Espiritu nga naa nato.
- B. Sa wala pa ta motuo sa Ginoo, patay ang atong espiritu sa sulod ug buhi ang atong lawas sa gawas.
- C. Karon nga naa na tay Cristo sa sulod nato, bisan patay ang atong lawas sa gawas tungod sa sala, kinabuhi ang atong espiritu sa sulod tungod sa pagkamatarong.
- D. Ang pagsulod ni Cristo kanato ingon nga kinabuhi nagbutyag sa sitwasyon sa kamatayon sa atong lawas.
- E. Naa sa atong espiritu si Cristo nga Espiritu ingon nga pagkamatarong, nga moresulta sa kinabuhi; apan naa sa atong unod si Satanas nga sala, nga moresulta sa kamatayon.
- F. Tungod sa pagkahulog sa tawo, nisulod sa lawas sa tawo ang sala, nga nagdalag kamatayon, nga nagpatay ug naghimo niining inutil kalabot sa mga butang sa Dios:
 - 1. Bisan tuod gihukman sa Dios ang sala diha sa unod (v. 3), wala pa maibot o mawagtang kining salaa gikan sa hulog nga lawas sa tawo.
 - 2. Busa, patay pa gihapon ang atong lawas.
- G. Ang espiritu sa Roma 8:10 mao ang gipanganak pag-usab nga espiritu sa tawo, nga supak sa hulog nga lawas niini.
- H. Ang pagkahimong kinabuhi sa espiritu tungod sa pagkamatarong nagpasabot sa atong tawhanong espiritu, dili sa Espiritu sa Dios.
- I. Dili lang kay gipanganak pag-usab ug gibuhi ang atong espiritu; nahimo kining kinabuhi:
 - 1. Sa pagtuo nato ni Cristo, Siya nga diosnong Espiritu sa kinabuhi nisulod sa atong espiritu ug nagsagol sa Iyang Kaugalingon niini.
 - 2. Tungod niana nahimong usa ka espiritu ang duha ka espiritu—1 Cor. 6:17.
- J. Sa pagmatarong sa Dios nadawat nato ang pagkamatarong, nga mao ang Tulo-usang Dios mismo nga nisulod sa atong pagkatawo, sa atong espiritu—Rom. 8:10:
 - 1. Moresulta sa kinabuhi kining pagkamataronga—5:18, 21.
 - 2. Dili lang buhi ang atong espiritu karon kondili kinabuhi.

VIII. “Kon nagpuyo diha ninyo ang Espiritu Niya nga nagbanhaw ni Jesus gikan sa mga minatay, Siya nga nagbanhaw ni Cristo gikan sa mga minatay maghatag sab og kinabuhi sa inyong mga lawas nga dunay kamatayon pinaagi sa Iyang Espiritu nga nagpuyo ninyo”—8:11:

- A. Ning versiculoha naa nato ang tibuok Tulo-usang Dios—“Niya nga nagbanhaw ni Jesus gikan sa mga minatay,” si “Cristo,” ug ang “Iyang Espiritu nga nagpuyo ninyo.”
- B. Ang pagpaambit ni Cristo sa Iyang Kaugalingon nganha sa mga magtutuo, ingon sa gipakita sa mga pulong *maghatag...og kinabuhi sa inyong mga lawas nga dunay kamatayon*, nga nagpakita nga dili sa sentro ra sa atong pagkatawo ang pagpaambit kondili moabot sab sa kinangilitan, sa tibuok natong pagkatawo.
- C. Wala magpasabot ang *maghatag...og kinabuhi* sa diosnong pag-ayo sa mga sakit kondili sa resulta sa pagpabalay nato sa Espiritu sa Dios sa sulod nato ug sa pagpasurop sa tibuok natong pagkatawo sa diosnong kinabuhi.
- D. Sa ingon niini, gihatag Niya ang Iyang kinabuhi sa atong lawas nga dunay kamatayon, lawas nga himalatyon, dili lang aron ma-ayo kini kondili aron sab mabuhi para makatuman sa Iyang kabubut-on.